

**NUMELE ȘI PRENUMELE: CHIMȘAC ANCUȚA RODICA
LICEUL TEHNOLOGIC, POIENILE DE SUB MUNTE, JUD. MARAMUREȘ**

**IMPORTANȚA METODELOR ACTIVE ȘI INTERACTIVE ÎN DEZVOLTAREA
IMAGINAȚIEI ȘI A IMAGINARULUI**

Imaginația își are seva din Antichitate, unde latinescul: „**imaginatio**” era echivalentul grecescului **phantasia**.

La Platon, phantasia este o „*combinare între judecată și percepție*”¹.

Actualmente, acest termen se definește ca un act de formarea imaginii mentale, a ceva ce nu este perceput ca fiind real. Psihicul fiecărui om se ancorează pe nava imaginară, plămădită cu ajutorul situațiilor reale.

Imaginația, din punctul meu de vedere, este indispensabilă omului, deoarece poate oferi o explicație plauzibilă nefamiliarului și te poate îngâna pe valurile misteriosului. Imaginea conectează viitorul de prezent, trecutul de prezent, trecutul de viitor.

Elevul, atunci când nu are la îndemână un mijloc gata elaborat, își folosește imaginația pentru a redefini soluția pentru o posibilă problemă, el trebuie să se apropie de „maniera de a gândi a savantului, în sensul că urmează să intuiască, să ghicească, să emită supoziții plauzibile”²

Există o imaginație reproductivă ce valorifică, în manieră ludică, a materialului stocat în viața mentală și una creatoare, ce nu are limite. Memoria nu limitează imaginația creatoare, deoarece ea se poate asocia cu un amalgam de inovații și cu posibilitatea de a explora potențialul fiecăruia.

Albert Einstein era de părere că imaginația este mai importantă decât cunoașterea. Imaginația înconjoară întreaga lume, nu are limite, în schimb cunoașterea este limitată.

Imaginația nu este echivalentă cu ficțiunea, deoarece aceasta din urmă este separată de realitate. Ficțiunea aduce în prim-plan o realitate construită artificial. Imaginația, în schimb, are ca bază realitatea cotidiană, experiențele proprii generate de lucrurile mărunte, dar esențiale.

Imaginația, de asemenea, produce **imaginarul**. **Imaginarul** există numai în imaginație și transcende reprezentarea.

Acest concept este definit de Durand ca „ansamblul imaginilor, metodelor și arhetipurilor culturale integrate de totalitatea relațiilor care se stabilesc între aceste structuri. La imaginar se raportează practicile și mecanismele gândirii umane, realul fiind într-o relație de comunicare și interdependență permanentă cu imaginarul.

Imaginația trebuie să fie stimulată de jocurile didactice, de mijloace și de metodele care au puterea de a declanșa și a accelera intens procesele cognitive ale elevilor.

---

¹ Ștefan Popenici, *Pedagogia alternativă. Imaginarul educațional*, Editura Polirom, Iași, 2001, p.16.

² Grigore Șafran, *Coordonate ale predării-învățării din perspectiva didacticii moderne*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976, p.59.

Imaginația implică abilitatea de a transcende anumite obstacole, neplăceri, încurajează elevul să gândească și să perceapă lucrurile ca fiind posibile. Când învățăm anumite lucruri, chiar simple, nu le stocăm în minte fără o implicare afectivă. Fiecare lucru stocat sau fiecare informație însușită este condusă perpetuu de emoții, de intenții.

„Comenius a argumentat cu mult timp în urmă că, dacă angajăm învățarea cum trebuie, copiii vor veni la școală cu tot atâta bucurie cu care se duc la joacă”³

Cu ajutorul imaginației, vom fi în stare să reținem anumite imagini care pot sau nu să existe și chiar vom da libertate acestor reprezentări să ne influențeze. Asadar imaginația incumbă spectrul ideilor însoțit de alaiul de emoții, vizează memoria, gândirea, creativitatea, atenția. etc.

Elevii noștri utilizează imaginația în fiecare zi pentru a putea denatura adevărul, pentru a putea înlătura emoția generată de variatele împrejurări, de aceea, de multe ori vorbim despre dileme, minciuni scornite sau despre lucruri mărețe imaginate. Putem conchide faptul ca atât elevii, cât și adulții utilizează imaginația în fiecare zi.

Elevii au posibilitatea de a transcende hotarele, compunând poezii, plămădind texte, deci implicarea imaginativă este o condiție indispensabilă unei învățări de calitate și de valoare. Cunoaștem lumea atunci când ne extindem imaginativ în ea, iar copiii de mici sunt îndemnați să îndrăznească acest lucru.

Dacălii sunt cei care-i îndrumă spre aflarea adevărilor, iar disciplinele sunt instrumentele lor pentru a încerca să cuprindă diferite aspecte ale realității.

Imaginația interacționează cu toate procesele psihice: memoria, gândirea, explorând imposibilul, viitorul. Dacă omul nu ar dispune de imaginație, el s-ar orienta după indicatori perceptivi, fără o direcție precisă, clară.

Eu am făcut un experiment atunci când am făcut practică la liceul pedagogic. Am împărțit grupa de copii în două tabere. Unora le-am spus o poveste care avea legătură cu ce aveam să-i întreb ulterior, iar celorlalți, colega mea le-a pus un filmuleț. Sarcina lor era de a continua o altă poveste pe care aveam să le spun. Ce am observat? Copiii care au ascultat povestea și-au imaginat o continuare absolut fantastică. Ceilalți nu au reușit să se debaraseze de filmul vizionat și nu au fost în stare să facă nici cele mai mici conexiuni. Am observat că cei care au ascultat povestea au avut aptitudinea de a continua sau recrea imaginativ altă poveste. La ceilalți am observat o vădită scădere a capacității de a crea altceva decât ceea ce este dat.

---

³ Egan Kieran, *Imaginația în predare și învățare*, Editura Didactică, București, 2008, p.17.

Limba română e bogată și poate fi transmisă elevilor în diferite moduri, dascălii având, la ora actuală, un amalgam de moduri, strategii și metode didactice.

Succesul rapid este asigurat de utilizarea metodelor structurate și nestructurate, cele structurate fiind caracteristice situațiilor de învățare deschise, bazate pe dialog, pe dezbateri.

Elevii învață în mod diferit, cei cu un potențial intelectual redus au nevoie de lucruri structurate, în schimb, cei mai buni la învățătură preferă o instruire nestructurată, neregulată.

Astăzi, se tinde spre o învățare bazată pe interacțiunea: profesor-elev, elev-profesor, centrată pe dialog, de aceea se adoptă metodele nestructurate, de cele mai multe ori. Aceste metode sunt ușor de organizat, dacălul făcând , în permanență, apel la imaginația elevilor.

I.Cerghit era de părere că” *ceea ce lipsește metodelor structurate este faptul că nu oferă prilejul producerii unei interstructurări care ar trebui să aibă loc între subiectul învățării și obiectul învățării*”⁴ .

Aplicarea diversificată a metodelor facilitează trecerea de la o activitate la alta, de la concret, la abstract, oferind elevului mai multe șanse, punându-l în postura de a-și atinge performanțele proprii. Varietatea metodelor stimulează inovația, imaginația, inteligența, pregătind astfel individul pentru schimbarea permanentă a lumii moderne.

De asemenea, utilizarea metodelor active și interactive previne monotonia, oboseala și randamentul scăzut în activitatea de pregătire teoretică și practică. Folosirea metodelor la momentul oportun face mai atractivă munca în clasă, iar ritmul, cu siguranță, va fi mai viu.

„Varietatea metodelor oferă un teren mai favorabil interactivității elevului cu materialul de studiat ori diversificării relațiilor profesor-elevi, elevi-elevi, elev-echipă, elev-colectiv și multiplică rolurile pe care ei pot să și le asume în procesul de învățământ”⁵.

Am realizat o investigație pedagogică ce a avut ca scop evidențierea faptului că metodele active și cele interactive utilizate în cadrul orelor de limba și literatura română sunt izvorul imaginației și a imaginarului.

Această cercetare a fost posibilă datorită aportului adus de cadrele didactice(gradul I) și de colegii mei (debutanți).(15 cadre didactice cu gradul I, 15 debutanți).

Metoda la care am apelat pentru a recolta cât mai multe răspunsuri și interpretări a fost „ancheta”. (**Anexa 1**)

În urma acestei cercetări, cadrele didactice cu gradul I au fost de acord cu utilizarea metodelor didactice în cadrul orelor de limba și literatura română, dar fără a atribui acestora rolul decisiv. Pentru o lecție reușită, pentru o învățare eficientă, ei aduc în prim-plan și alte

---

⁴ I.Cerghit, *Metode de învățământ*, Polirom, 2006, Iași, p.61.

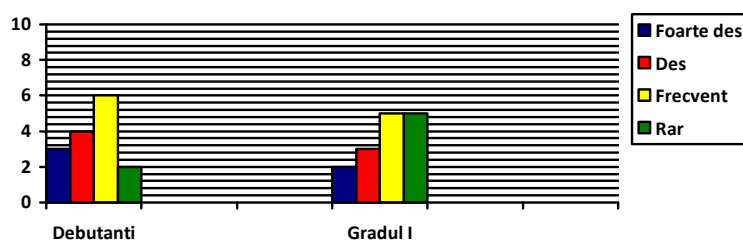
⁵Idem

condiții: personalitatea profesorului de limba română, atmosfera creată, mijloacele utilizate, modul de abordare, relația: profesor-elev, elev-elev.

Debutanții au fost de părere că utilizarea acestor metode în cadrul orelor de limba română sporește eficiența învățării și conferă activității o aură motivantă și optimistă.

Și eu sunt în asertimentul cadrelor didactice cu gradul I, eu când predau, utilizez metodele active și interactive, fără a face un abuz, bineînțeles. Ce pot să constat? Observ o mai bună participarea a elevilor, văd o bucurie în ochii lor, atunci când ei sunt puși în centrul atenției, atunci când pot colabora cu prietenii lor.

Nu pledez pentru utilizarea exagerată a metodelor active și interactive, dar tind să cred că aceste metode pot fi izvorul unei eficiente învățări, pot, de asemenea stimula imaginația elevilor, gândirea lor critică.

Anexa 1

Propuneri de metode interactive

„Găsește ținta”

Elevii sunt împărțiți în două grupe.

Prima grupă- are de găsit însușirile pentru: un lucru, obiect, personaj, caracteristicile unei părți de vorbire, părți de propoziție.

A doua grupă-are menirea de a aproba sau dezaproba părerea primei echipe, aducând argumente . Ei trebuie să provoace pe fiecare elev la discuții. Dacă elevul nu se descurcă, atunci , automat, trebuie să intervină grupa pentru a-i oferi ajutor. Se pun întrebări de genul: De ce ați afirmat că..? De ce acest personaj este perceput așa?

Avantajele: profesorul poate să vadă dacă elevii se descurcă în aplicarea unei noțiuni, are, de asemenea, oportunitatea de a-și da seama dacă elevii au învățat cele prezentate, dacă și-au însușit un algoritm de rezolvare a unor probleme.

Această metodă facilitează învățarea, însușirea unei noțiuni, activând elevii. Aceștia sunt îndemnați să-și susțină punctul de vedere, să comunice, deoarece dialogul dintre

participanți consolidează sensul acestei metode. Elevii sunt antrenați, chiar și cei mai dezinteresați.

Ei trebuie să fie atenți pentru a nu repeta gândurile colegului, ci pentru a fructifica esența lor. Ei trebuie să-și prezinte propriile gânduri, astfel încât să nu apară idei similare.

Dezavantajele: organizarea poate fi mai deficitară, se poate crea un haos, dacă nu le sunt expuse elevilor regulile jocului.

Metoda punctului comun

Se organizează elevii în echipe, formându-se astfel echipe a câte cinci elevi.

Se lansează o întrebare la care va răspunde fiecare elev pe fișa sa de lucru.

Fișa va conține numele și prenumele elevului, precum și răspunsul la întrebarea propusă.

După finalizarea sarcinii, elevii vor pune fișele într-o cutie solicitând liderii echipelor să centralizeze răspunsurile colegilor. De asemenea se va alege câte un moderator pentru fiecare echipă. Acesta va conduce discuțiile solicitând argumente pro și contra. Moderatorii se pot schimba. După ce moderatorii expun părerea fiecărui elev din echipa lor, se vor contabiliza toate răspunsurile și se va găsi punctul comun.

Această metodă mobilizează întreaga clasă, îndemnând elevii la formularea unor răspunsuri ingenioase, creative.

R.A.C(Rezolvare, Ajutor, Capcană)

Clasa este împărțită în două grupe mari. Fiecare grupă are oportunitatea de a lua 2 adjuvanți din grupa adversă.

Prima grupă are următoarele sarcini de rezolvat: Găsește, Analizează, Corectează.

A doua grupă poate avea următoarele sarcini: Descoperă, Argumentează, Demonstrează.

După ce fiecare grupă a rezolvat sarcinile, cei doi adjuvanți se întorc în grupul lor inițial, ducând cu ei răspunsurile colegilor.

Grupurile verifică răspunsurile, justificându-și pozițiile în cazul în care sunt de acord sau nu sunt de acord cu răspunsurile colegilor. Pentru a-i încurca pe ceilalți la din punctaj, fiecare grupă își pregătește două-trei întrebări-capcană.

Această metodă se poate aplica atât în cadrul orelor de literatură, cât și în cadrul celor de gramatică.

Nicio metodă nu poate garanta eficiența predării sau a învățării, dar nici nu poate fi aplicată „în starea ei pură”. Metodele pot fi adaptate în funcție de imaginația elvilor și a profesorilor.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, E.D.P., București, 1980.
2. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
- 3.Kieran Egan, *Imaginația în predare și învățare, Ghid pentru cadre didactice din învățământul preuniversitar*, Colecția New School, București, 2008.
- 4..Popenici, Ștefan, *Pedagogia alternativă. Imaginarul educațional*, Editura Polirom, București, 2001.
- 5.Șafran, O.Grigore, B, *Coordonate ale predării-învățării din perspectiva didacticii moderne*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976.